

НОТАТКИ XI МІЖНАРОДНИХ СОЦІОЛОГІЧНИХ ЧИТАНЬ ПАМ'ЯТІ НАТАЛІЇ ПАНІНОЇ: “УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО: ГЛОБАЛЬНІ Й ЛОКАЛЬНІ ПРОЕКЦІЇ”

В Інституті соціології НАН України 10 грудня 2017 р. відбулись XI Міжнародні читання пам'яті Наталії Паніної на тему: “Українське суспільство: глобальні й локальні проекції”. Інтерес до цієї події в науковій соціологічній спільноті не згасає, і цьогорічні читання зібрали слухачів не менше, ніж попередні, ювілейні.

Із самого ранку працювали члени Правління Соціологічної асоціації України (САУ), а після

їх засідання, об 11 ранку, розпочалося пленарне засідання, яке за традицією відкрив директор Інституту соціології НАН України В. Ворона. Привітання від САУ пролунали від її Президента В. Бакірова.

На пленарному засіданні учасники та гості почули доповіді С. Макеєва та Н. Коваліско “Глобальне й локальне в наративі про нерівність”. Неодноразовий гість Панінських читань С. Грушевська (Щецинський університет, Польща) представила доповідь на актуальну тему трудової міграції “Процес акомодатії українців у локальному польському середовищі”. Ще один почесний східноєвропейський гість, П. Тамаш (професор Університету Корвіна, Угорщина) через особисті обставини вперше за багато років не зміг бути присутнім, тому учасники подивилися його презентацію “Космополітичні міста та національні держави: східноєвропейські реконструкції лефевріанського права на столичне місто”.

На пленарному засіданні гості заслухали доповіді старших наукових співробітників Інституту соціології НАН України О. Симончук та С. Дембіцького. О. Симончук презентувала аналіз на тему: “Протестні настрої українців: динаміка та соціально-груповий профіль”. Вона аналізувала великий масив даних, отриманий в результаті щорічного моніторингу, який проводить Інститут соціології НАН України з 1992 р., за 1994–2017 рр. та показала динаміку протестних настроїв у вигляді графіків. Індекс дестабілізаційності протестного потенціалу, запропонований свого часу Н. Паніною та Є. Головахою, з певними уточненнями може працювати й сьогодні. Проте зростання цього індексу в останні роки, за словами дослідниці, є свідченням не зростання в суспільстві соціальної напруженості, а збільшення громадянської активності. Доповідь “Локальні проекції української соціології в глобальній мережі Інтернет: досвід аналізу даних Google Scholar” С. Дембіцького, минулорічного переможця конкурсу, була при-

свячена внеску української соціології в глобальний науковий простір. Цікаві та змістовні пленарні доповіді викликали жваву дискусію, яка тривала до перерви.

Після перерви молоді вчені перед найбільш зацікавленою аудиторією представили свої доповіді на актуальні теми. Модерував сесію П. Кутуєв, завідувач кафедри соціології Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського” (НТУУ КПІ). Саме цей навчальний заклад цього року представив найбільшу кількість учасників, серед них: доцент М. Єнін, який отримав спеціальну відзнаку, а також О. Дутчак – переможниця XI конкурсу молодих вчених, аспірантка кафедри та соціології Центру соціальних і трудових досліджень. Серед інших представників НТУУ КПІ – А. Багінський, О. Онуфрієнко, О. Якубін.

Друга за чисельністю група – це вихованці Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, який стабільно делегує на конкурс учасників і лауреатів. На конкурс було представлено роботи О. Голікова, Б. Диканя, А. Калашнікової та Н. Коритнікової. Безумовно, конкурс молодих вчених не може відбутися без Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедру соціології якого представляли А. Донська та Є. Ковальська. Серед учасниць також була І. Крапива (Одеський національний університет імені І.І. Мечникова).

Виступи учасників, майже не обмежені рамками глобальних і локальних проєкцій, порушували теми символічних конструkcій української ідентичності, ролі та місця соціології в епоху Big Data, викликів для української освіти, соціальних рухів і солідарності в Україні, а також соціальної справедливості, що особливо яскраво було представлено в есе лауреата О. Дутчак “Висока ціна дешевої робочої сили: Україна у глобальних ланцюгах виробництва брендового одягу”. У цілому спрямованість молодих українських соціологів на вирішення актуальних проблем нашого суспільства дає надію на те, що соціальні протиріччя, якщо не будуть вирішені, то, принаймні, не залишаться фігурою замовчування.

*С.Л. Шевченко,
канд. соціол. наук,
фахівець з управління проєктами
ГО “Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка”*